

IC - Een eetbaar landschap: Voedselbosontwerp en aanleg

Thema: Agro-ecologie
Moderator: Maaïke Hendriks (Rich Forests, Both ENDS)
Sprekers: Lennard Duijvestein (Landgoed Roggebotstaete), Wouter van Eck (FoodForestry NL), Malika Cieremans (Circle Ecology)

Verslag

Maaïke Hendriks vertelt inleidend hoe RichForests de samenwerking met Landgoed Roggebotstaete is aangegaan om een voedselbos in Nederland te realiseren, als voorbeeld voor een duurzaam, productief landbouwsysteem. Lennard Duijvestein, coördinator van Roggebotstaete, schetst in mooie beelden en verhalen de visie en activiteiten van het landgoed, de doelstelling om een eetbaar landschap te worden, en de rol van het voedselbos daarin.

Malika geeft een inleiding over de ins en outs van voedselbossen, verschillende typen qua soorten en beheer, we bekijken een verdienmodel van RichForests, en de uitdagingen en perspectieven voor Nederland. Aansluitend geeft Wouter een sprekend relaas over de keuze van bomen, struiken en plantensoorten die in voedselbossen thuishoren en licht er een aantal toe die bij Roggebotstaete aangeplant worden.

Uit de zaal komt een vraag over het verdienmodel. Is het echt zo dat de cashflow na verloop van tijd steeds hoger wordt, terwijl het verschil tussen opbrengst en kosten bij een monocultuur tot in lengte van dagen op een heel laag pitje blijft? Ja, de getoonde grafieken zijn gebaseerd op werkelijke bedrijfsgegevens, zij het uit het buitenland. Ook voor Nederland is er een rekenmodel ontwikkeld, waarbij je een opbrengstprognose kunt maken op basis van een uitgewerkt ontwerp voor een specifieke locatie.

Een volgende vraag gaat over de kringlopen van voedingsstoffen. Hoe houdt je zo'n voedselbos vruchtbaar, ook al oogst je er producten uit? Het antwoord zit in de natuurlijke kringlopen en "verrijkingsmechanismen", zoals diepwortelende soorten die mineralen uit diepe lagen beschikbaar maken, of soorten die stikstof uit de lucht binden en via de afvallende bladeren de bodem daarmee bemesten. Ook zijn er vele interacties met mycorrhiza en bodemleven, die zorgen voor het vasthouden, transporteren en opneembaar maken van nutriënten. Het is dus een compleet omdenken van minerale kringlopen naar systeem-interacties. Als een voedselbos eenmaal gevestigd is, is het geven van mest of compost niet meer nodig, of zelfs nadelig. Iemand oppert het idee om het voedselbos te integreren met een natuurbegraafplaats, zodat we onszelf "recyclen". Los van de vraag hoe realistisch dit is, past het in ieder geval niet bij Roggebotstaete, vanwege de hoge grondwaterstanden. Het komende jaar wordt er stapsgewijs gewerkt aan de realisatie van de eerste fase van het voedselbos op Roggebotstaete, terwijl het ontwerp voor de volgende fase wordt uitgewerkt.

Uitkomsten

1. Heel veel animo, bomvolle zaal;
2. Veel potentie, ook financieel;
3. Aandacht voor wet- en regelgeving, verder onderzoek nodig.

Meer informatie

- Website Rich Forests, www.richforests.nl
- Website Roggebotstaete, www.roggebotstaete.nl
- Website Food Forestry Nederland, www.foodforestry.nl
- Website Circle Ecology, www.circleecology.nl
- Website Both ENDS, www.bothends.org